

общонационалната кампания и може да се оцени като един от главните ѝ стожери. Както е известно, тогава всички вестници на българската емиграция предоставят страниците си за информацията, идещи от родината и за препечатване на отзиви в чуждия печат за Априлското въстание и за материалните и човешки жертви сред мирното българско население. В "Нова България" през тези месеци по същество води своеобразен диалог със западната дипломация, като се опира на "гласът на явното мнение в Европа", който твърде високо се вдигнал и иска да даде автономия (самоуправление) на България, Босна и Херцеговина, "така щото дипломатията не може да му стои насреща."²⁵ В "Стара планина" и "Български глас" с многобройни материали се присъединяват към призивите цивилизована Европа да удовлетвори исканията на българите.

Настойчиви грижи полага лично Кириако Цанков като опитен журналист за снабдяване с дописки и статии на първо място на либералните румънски вестници. За основа служат директно получените по тайни канали сведения от територията на въстанието и разкази на участници в него, намерили убежище на румънска земя. Доказано е и авторството на Кириако Цанков на поредица анонимни статии-репортажи, отпечатани в "Телеграфул", "Тимпул" и препечатвани в други румънски вестници. В тях целенасочено се разяснява българската освободителна кауза и се призовават за помощ и закрила освен румънците и братята славяни, също французите, англичаните и всички християнски народи.²⁶ Кореспонденти на руския печат пък стават Георги Золотов и Павел Висковски, вероятно по поръчение на БЦБО, на чието ръководство са активни членове.

Общо печатната кампания, подета от БЦБО, спомага да стане известно в Европа българското становище по събитията. В чуждия печат намират място съставения на френски език Апел на БЦБО към човечеството²⁷, някои от неговите благодарствени адреси до редакции и видни чужденци²⁸, а наред с тях и подбрани информации, изложения, статии, които осветляват въжделенията на българския народ. По пътя на взаимстването на публицистични материали и явно не без участието на български сътрудник във виенския официоз "Politische Correspondenz" е поместена статия с предизвикателното заглавие "Какво изисква България". Тя е отпечатана във вид на дописка от Адрианопол (20 септ. 1876) и препечатана в "Morgen-Post, Wiener Zeitung" и др. австро-унгарски вестници. В резюме се предават конкретните искания от меморандума на Др. Цанков и М. Балабанов, без да се споменават имената им, а документът се обявява за петиция, разпространявана сред българското население.²⁹

Архивът на БЦБО разкрива, че именно по негова инициатива са изпратени редица дописки и информации до редакциите на в. "Голос", "Русские ведомости", "Новое время", "Одесский вестник", "Нива" (Петербург), а също и до "Nord" (Брюксел), "Pungalo" (Неапол), "Wiener Tageblatt" (Виена) и пр.

Последователната защита на интересите на нацията на БЦБО намира най-силно потвърждение в изработването на единна политическа програма и в акцията му за подготвяне на изложения и вярно информиране на участници в Цариградската посланическа конференция относно желанията на българския народ. Този принос на БЦБО в основни линии е осветлен в историографията. Тук само ще подчертаем